

Mariakerk 100 jaar

MESSIAH Highlights

27 november 2024

Handel
Nederlandse
Händelvereniging

Jubileumconcert

Ter gelegenheid van het 100-jarig jubileum
van de Mariakerk zingt het koor van de
Nederlandse Händelvereniging:

MESSIAH Highlights

*Een Lesson's & Carol's concert
o.l.v. gastdirigent Rick Muselaers
m.m.v. organist Wybe Kooijmans*

Foto: Lillian Mulder

DE MESSIAH

Een meesterwerk van Georg Friedrich Händel

Hoe kwam de *Messiah* tot stand?

Händel was tijdens zijn leven al razend populair. In Engeland, bijvoorbeeld, waren zijn vele Italiaanse opera's enorm geliefd. In 1727 nam hij de Britse nationaliteit aan en het ging hem voor de wind in zijn nieuwe thuisland.

Maar na verloop van tijd had het publiek genoeg van Händels opera's. Italiaanse opera raakte uit de mode en werd zelfs belachelijk gemaakt in Engelstalige opera's. Zo werd Händels succes zijn val. Toen de componist in 1737 ook nog eens een beroerte kreeg, raakte hij in de put, was overwerkt en kon zijn rechterhand tijdelijk niet gebruiken. Velen vroegen zich af of hij ooit nog zou kunnen componeren.

Zijn redding kwam in de vorm van zijn vriend en librettoschrijver Charles Jennens. Hij stuurde Händel een libretto met teksten uit de Bijbel. Het onderwerp: de Messias. "Ik hoop dat Händel zijn volledige genialiteit en bekwaamheid erop toepast", schreef Jennens over het libretto aan een vriend, "en dat de compositie al zijn voorgaande composities mag overtreffen, aangezien het onderwerp elk ander onderwerp overtreft." Zijn wens kwam uit: het was de weg omhoog uit Händels dal. Wonder boven wonder ging hij vol inspiratie aan de slag. In slechts 24 dagen componeerde hij dat wat zijn grootste meesterwerk zou worden: de *Messiah*.

Het verhaal gaat dat Händel was bevangen door een goddelijke inspiratie. Hij werkte bijna aan één stuk door, liet zijn eten staan, en schijnt na het voltooiën van het beroemde *Hallelujah* te hebben uitgeroepen dat hij de hemel voor zich had gezien. Aan het eind van het manuscript schreef hij de letters "SDG", die staan voor "Soli Deo Gloria" - alleen aan God de glorie.

Op 13 april 1742 ging de *Messiah* in première in Dublin; het oratorium werd geschreven om geld op te halen voor de goede doelen van Dublin. Om zelf de première te kunnen leiden, verscheepte Händel, die inmiddels zijn beide handen weer kon gebruiken, speciaal zijn eigen orgel naar de Ierse hoofdstad.

Waar gaat Händels *Messiah* over?

Het stuk gaat over Jezus als Messias, degene die de mensheid zal verlossen van haar zonden en lijden. Maar in plaats van nadruk te leggen op de lijdensweg die Jezus hiervoor moet afleggen, zoals Bach in zijn *Matthäus-Passion* doet, staat juist de hoopvolle verlossing centraal in de *Messiah*. De toon is dan ook licht en vlot. Hoewel de *Messiah* niet voor de kerk, maar voor uitvoering in het theater is gecomponeerd, staat het niet ver van de Passie-traditie af. Daarom is de *Messiah* vooral bekend geworden als religieus oratorium, en niet als theaterstuk.

Het verhaal van Jezus' geboorte, dood en wederopstanding wordt in drie delen verteld. Elk deel is opgedeeld in scènes, die weer zijn verdeeld in recitatieven, aria's en koren. De voorspelling van de komst van de Messias, de zwangerschap van Maria en de boodschap van Jezus' geboorte aan de herders beslaan het eerste deel. Het tweede deel gaat over het lijdensverhaal, de dood en de wederopstanding van Christus. Dit deel eindigt met het bekende *Hallelujah*, waarin God wordt geprezen. Het derde deel gaat over de aankondiging van de Dag des Oordeels en hoe Jezus in de hemel wordt opgenomen.

Waarom wordt de *Messiah* altijd uitgevoerd rond Kerst?

De *Messiah* was bedoeld om rond Pasen uitgevoerd te worden. Maar vanwege het eerste deel en de hoopvolle toon is het de geschiedenis in gegaan als typisch kerststuk. Na de première van de *Messiah* was Händel weer helemaal terug. Ook in Londen kreeg hij succes met dit meesterwerk.

In plaats van Italiaanse opera's schreef hij Engelstalige oratoria, zoals *Esther*, *Deborah* en *Athalia*, die zeer populair waren. De *Messiah* is het oudste klassieke muziekstuk dat altijd populair is gebleven, inmiddels al bijna drie eeuwen. Na Händels dood in 1759 werd de *Messiah* steeds groter, zowel qua roem als qua klank. Het stuk werd voor steeds grotere koren en orkesten gearrangeerd en werd bijna jaarlijks uitgevoerd.

Bron: npoklassiek.nl

MESSIAH Highlights

Georg Friedrich Händel

Oud testamentische profetieën van de komst van een Messias

Overture

1. Chorus: And the glory of the Lord Koor (Jesaja 40: 5)

*And the glory of the Lord
shall be revealed,*

*and all flesh shall see it together,
for the mouth of the Lord hath spoken it.*

*En de heerlijkheid des Heren
zal zich openbaren*

*en door alle volken aanschouwd worden,
want God heeft het gezegd.*

Lezing: Maleachi 3: 1-12

Zie, ik zend mijn bode om voor Mij uit de weg te banen. Plotseling zal dan de Heer in zijn heiligdom binnentreden, de Heer die gij zoekt, de bode van het verbond, naar wie gij met vreugde uitziet. Zie, Hij komt, zegt Jahwe van de machten. Maar wie verdraagt de dag van zijn komst? Wie blijft er staande, als Hij verschijnt? Want Hij is als het vuur van de smelter, als het loog van de blekers. Hij zal zich neerzetten, Hij die het zilver smelt en reinigt: de levieten reinigt en loutert Hij, als goud en zilver. Dan zullen zij Jahwe weer hun offergaven brengen zoals dat betaamt. Dan zal het offer van Juda en Jeruzalem aan Jahwe behagen, evenals in de dagen van weleer, in de vroegere jaren. Dan kom Ik tot u om recht te doen, om als een voortvarend aanklager op te treden tegen de tovenaars, de echtbrekers, de meinedigen, tegen de degenen die de dagloner zijn verdiende loon onthouden, die de weduwe en de wees verdrukken, die de vreemdeling opzij dringen, tegen al degenen die Mij niet vrezen, zegt Jahwe van de machten. Voorwaar, Ik, Jahwe, Ik ben niet veranderd, maar gij, zonen van Jakob, gij weet van geen ophouden. Sinds de dagen van uw vadersen zijt gij van mijn voorschriften afgeweken en hebt gij ze niet onderhouden. Keert terug tot Mij, dan keer Ik terug tot u, zegt Jahwe van de machten. Gij vraagt: 'Hoe moeten wij dan terugkeren?' Een mens mag God toch niet bestelen? En toch, gij bestelt Mij. Gij vraagt: 'Hoe bestelen wij u dan?' In de tienden en de verplichte bijdragen. Gij zijt door de vervloeking getroffen en toch blijft gij Mij bestelen, heel het volk. Brengt

de tienden van alles naar het voorraadhuis, zodat er in mijn woning voedsel is; stelt Mij maar eens op de proef, zegt Jahwe van de machten, of Ik de luiken van de hemel niet voor u openzet en of Ik niet zegen over u uitstort, meer dan gij kunt opnemen. Dan verjaag Ik voor u de veelvraten, zodat die de vruchten van uw akkerland niet meer kunnen vernielen en de wingerd op het veld niet onvruchtbaar voor u blijft, zegt Jahwe van de machten. Dan zullen alle volken u gelukkig prijzen, omdat gij een begenadigd land zult zijn, zegt Jahwe van de machten. op de Dag van Jahwe.

2. Chorus: And He shall purify

Koor (Maleachi 3: 3)

And He shall purify the sons of Levi, that they may offer unto the Lord an offering in righteousness.

Hij zal de zonen van Levi zuiveren, opdat zij in gerechtigheid de Heer een offer kunnen brengen.

Lezing: Lucas 1: 26-55

In de zesde maand werd de engel Gabriël van Godswege gezonden naar een stad in Galilea, Nazaret, tot een maagd die verloofd was met een man die Jozef heette, uit het huis van David; de naam van de maagd was Maria. Hij trad bij haar binnen en sprak: 'Verheug u, Begenadigde, de Heer is met u!' Zij schrok van dat woord en vroeg zich af, wat die groet toch wel kon betekenen. 30Maar de engel zei tot haar: 'Vrees niet Maria, want gij hebt genade gevonden bij God. Zie, gij zult zwanger worden en een zoon ter wereld brengen, die gij de naam Jezus moet geven. Hij zal groot zijn en Zoon van de Allerhoogste genoemd worden. God de Heer zal Hem de troon van zijn vader David schenken en Hij zal in eeuwigheid koning zijn over het huis van Jakob en aan zijn koningschap zal nooit een einde komen.' Maria echter sprak tot de engel: 'Hoe zal dit geschieden, daar ik geen gemeenschap heb met een man?' Hierop gaf de engel haar ten antwoord: 'De heilige Geest zal over u komen en de kracht van de Allerhoogste zal u overschaduwen; daarom ook zal wat ter wereld wordt gebracht heilig genoemd worden, Zoon van God. Weet, dat zelfs Elisabet, uw bloedverwante, in haar ouderdom een zoon heeft ontvangen en, ofschoon zij onvruchtbaar heette, is zij nu in haar zesde maand; want voor God is niets onmogelijk.' Nu zei Maria: 'Zie de dienstmaagd des Heren; mij geschiede naar uw woord.' En de engel ging van haar heen.

In die dagen reisde Maria met spoed naar het bergland, naar een stad in Judea. Zij

ging het huis van Zacharias binnen en groette Elisabet. Zodra Elisabet de groet van Maria hoorde, sprong het kind op in haar schoot; Elisabet werd vervuld met de heilige Geest en riep met luide stem uit: 'Gij zijt gezegend onder de vrouwen en gezegend is de vrucht van uw schoot. Waaraan heb ik het te danken, dat de moeder van mijn Heer naar mij toe komt? Zie, zodra de klank van uw groet mijn oor bereikte, sprong het kind van vreugde op in mijn schoot. Zalig zij die geloofd heeft, dat tot vervulling zal komen wat haar vanwege de Heer gezegd is.'

En Maria sprak: 'Mijn hart prijst hoog de Heer, van vreugde juicht mijn geest om God mijn redder: daar Hij welwillend neerzag op de kleinheid zijner dienstmaagd. En zie, van heden af prijst elk geslacht mij zalig omdat aan mij zijn wonderwerken deed Die machtig is, en heilig is zijn Naam. Barmhartig is Hij van geslacht tot geslacht voor hen die Hem vrezen. Hij toont de kracht van zijn arm; slaat trotsen van hart uiteen. Heersers ontnemt Hij hun troon, maar Hij verheft de geringen. Die hongeren overlaadt Hij met gaven, en rijken zendt Hij heen met lege handen. Zijn dienaar Israël heeft Hij zich aangetrokken, gedachtig zijn barmhartigheid voor eeuwig jegens Abraham en zijn geslacht, gelijk Hij had gezegd tot onze vaders.' Nadat Maria ongeveer drie maanden bij haar gebleven was, keerde zij naar huis terug.

3. Chorus: For unto us a Child is born Koor (Jesaja 9: 5)

*For unto us a Child is born,
unto us a Son is given,
and the government shall be
upon His shoulder;
and His name shall be called:
Wonderful, Counsellor,
The Mighty God,
The Everlasting Father,
The Prince of Peace.*

*Want een Kind is ons geboren,
een Zoon is ons gegeven
en de heerschappij
rust op Zijn schouders;
en Zijn naam zal luiden:
Wonderbare Raadsman,
Machtige God,
Eeuwige Vader,
Vredevorst.*

Lezing: Lucas 2: 1, 3-21

In die dagen kwam er een besluit van keizer Augustus, dat er een volkstelling moest gehouden worden in heel zijn rijk. Allen gingen op reis, ieder naar zijn eigen stad om zich te laten inschrijven. Ook Jozef trok op en omdat hij behoorde tot het huis en geslacht van David, ging hij van Galilea

uit de stad Nazaret naar Judea, naar de stad van David, Betlehem geheten, om zich te laten inschrijven, samen met Maria, zijn verloofde, die zwanger was. Terwijl zij daar verbleven, brak het uur aan waarop zij moeder zou worden; zij bracht haar zoon ter wereld, haar eerstgeborene, wikkelde hem in doeken en legde Hem neer in een kribbe, omdat er voor hen geen plaats was in de herberg.

In de omgeving bevonden zich herders die in het open veld gedurende de nacht hun kudde bewaakten. Plotseling stond een engel des Heren voor hen en zij werden omstraald door de glorie des Heren, zodat zij door grote vrees werden bevangen. Maar de engel sprak tot hen: 'Vreest niet, want zie, ik verkondig u een vreugdevolle boodschap die bestemd is voor het hele volk. Heden is u een Redder geboren, Christus de Heer, in de stad van David. En dit zal voor u een teken zijn: gij zult het pasgeboren kind vinden, in doeken gewikkeld en liggend in een kribbe.' Opeens voegde zich bij de engel een hemelse heerschare; zij verheerlijkten God met de woorden: 'Eer aan God in den hoge en op aarde vrede onder de mensen in wie Hij welbehagen heeft.' Zodra de engelen weer van hen waren heengegaan naar de hemel, zeiden de herders tot elkaar: 'Komt, laten we naar Betlehem gaan om te zien wat er gebeurd is en wat de Heer ons heeft bekend gemaakt.' Ze haastten zich er heen en vonden Maria en Jozef en het pasgeboren kind, dat in de kribbe lag. Toen ze dit gezien hadden, maakten ze bekend wat hun over dit kind gezegd was. Allen die het hoorden, stonden verwonderd over hetgeen de herders hun verhaalden. Maria bewaarde al deze woorden in haar hart en overwoog ze bij zichzelf. De herders keerden terug, terwijl zij God verheerlijkten en loofden om alles wat zij gehoord en gezien hadden; het was juist zoals hun gezegd was. Nadat de acht dagen voorbij waren en men Hem moest besnijden, ontving Hij de naam Jezus, zoals Hij door de engel was genoemd voordat Hij in de moederschoot werd ontvangen.

4. Chorus: Glory to God

Koor (Lucas 2: 14)

*Glory to God in the highest
and peace on earth,
goodwill towards men.'*

*'Ere zij God in den hoge,
vrede op aarde,
in de mensen een welbehagen.'*

Wie heeft er geloofd in wat wij hebben gehoord, en aan wie is Jahwe's arm getoond?' Als een jonge plant schoot hij recht omhoog, en als een wortel die in dorre grond ontkiemt; zijn uiterlijk noch schoonheid waren het bekijken waard, hij was geen verschijning, die bewondering wekt. Geminacht en gemeden werd hij door de mensen, man van smarten, met ziekte vertrouwd, een mens die zijn gezicht voor ons verbergt, geminacht en als niet de moeite waard beschouwd. Waarlijk, het waren onze ziekten die hij op zich nam, en onze smarten, die hij heeft gedragen; wij echter beschouwden hem als een geslagene, door God gekastijd en vernederd. Hij werd doorstoken om onze weerspanningheid, om onze zonden gebroken; hij werd gestraft; ons bracht het vrede, en dank zij zijn striemen is er voor ons genezing. Wij allen waren als schapen verloren gelopen, en ieder van ons was eigen wegen gegaan; maar op hem heeft Jahwe laten neerkomen de schuld van ons allen. Hij werd gefolterd en diep vernederd, maar heeft zijn mond niet geopend, zoals een lam dat ter slachting geleid wordt. En, zoals een schaap dat stom is voor zijn scheerders, heeft hij zijn mond niet geopend. Door een gewelddadig vonnis werd hij weggenomen; wie denkt nog over zijn bestemming na? Toch is hij uit het land der levenden weggerukt, geslagen om de weerspanningheid van mijn volk. Men gaf hem een graf bij de boosdoeners, en bij de rijken een laatste rustplaats, hoewel hij geen onrecht heeft begaan en er in zijn mond geen bedrog is geweest. Maar het heeft Jahwe behaagd hem ziek te maken en te breken. Waarlijk, als een zoenoffer gaf hij zijn leven. Nakomelingen zal hij mogen zien, en lang blijven leven; immers, wat Jahwe behaagde heeft zijn hand volvoerd. Omwille van het doorstane lijden zal hij het licht mogen zien en met kennis verzadigd worden. Mijn rechtvaardige dienstknecht zal velen rechtvaardig maken, doordat hij hun zonden draagt. Daarom geef Ik hem zijn deel te midden van de velen, en samen met hun machthebbers verdeelt hij de buit, omdat hij zijn leven prijs gaf totterdood, en zich bij de weerspanningen liet tellen. Hij echter had de zonde van velen op zich genomen en kwam zo voor de weerspanningen op.

**5-6. Chorus: Surely,
and with his stripes**

Koor (Jesaja 53: 4 + 5)

*Surely, He hath borne our griefs,
and carried our sorrows.
He was wounded for our transgressions.
He was bruised for
our iniquities.
The chastisement of our peace
was upon Him.
And with His stripes we are healed.*

*Waarlijk, onze zwakheden heeft Hij op
zich genomen, onze smarten heeft Hij
gedragen. Om onze overtredingen werd
Hij gewond, verbrijzeld om onze
ongerechtigheid.
De straf die ons vrede brengt,
droeg Hij.
En door zijn striemen zijn wij genezen.*

7. Chorus: All we like sheep

Koor (Jesaja 53: 6)

*All we, like sheep, have gone astray,
we have turned ev'ry one
to his own way.
And the Lord
hath laid on Him
the iniquity of us all.*

*Wij allen dwaalden als schapen,
wij gingen ieder
onze eigen weg.
En God heeft de
ongerechtigheid van ons
allen op Hem doen neerkomen.*

Lezing: Mattheüs 27:27-44

Toen namen de soldaten van de landvoogd Jezus mee in het pretorium en verzamelden de hele afdeling rondom Hem. Zij trokken Hem zijn kleren uit en hingen Hem een rode mantel om. Ook vlochten ze een kroon van doorntakken, zetten die op zijn hoofd en gaven Hem een rietstok in de rechterhand. Dan vielen ze voor Hem op de knieën en bespotten Hem met de woorden: "Gegroet, koning der Joden!" Ze bespuwden Hem, pakten de rietstok en sloegen Hem op het hoofd. Nadat zij hun spel met Hem gedreven hadden, ontdeden ze Hem van de mantel, trokken Hem zijn eigen kleren weer aan en voerden Hem weg ter kruisiging. Toen ze de stad uitgingen ontmoetten ze een Cyreneeër, Simon genaamd en vorderden hem tot het dragen van Jezus' kruis. Gekomen op een plaats die Golgota genoemd wordt dat wil zeggen Schedelplaats gaven ze Hem met alsem gemengde wijn te drinken; Hij proefde ervan maar wilde niet drinken. Nadat ze Hem gekruisigd hadden, verdeelden ze zijn kleren onder elkaar door er om te dobbelen; en daar neergezeten bleven ze de wacht bij Hem houden. Boven zijn hoofd bracht men een opschrift aan met de

reden van zijn veroordeling: “Dit is Jezus, de koning der Joden.” Samen met Hem werden ook twee rovers gekruisigd, de een rechts, de ander links. Voorbijgangers hoonden Hem, terwijl ze het hoofd schudden en zeiden: “Gij daar, die de tempel afbreekt en in drie dagen weer opbouwt, red Uzelf; als Gij de Zoon van God zijt, kom dan van dat kruis af!” In dezelfde geest zeiden de hogepriesters met de schriftgeleerden en oudsten spottend: “Anderen heeft Hij gered, maar zichzelf kan Hij niet redden. Hij is toch de koning van Israël. Laat Hem nu van het kruis afkomen, dan zullen we in Hem geloven. Hij stelt vertrouwen in God; laat Die Hem nu bevrijden, als Hij behagen in Hem heeft. Hij heeft immers gezegd: Ik ben de Zoon van God!” Zelfs de rovers, die samen met Hem gekruisigd waren, voegden Hem soortgelijke beschimpingen toe.

8. Chorus: He trusted in God

Koor (Psalm 22: 9)

*‘He trusted in God,
that He would deliver Him;
let Him deliver Him,
if He delight in Him.’*

*‘Hij vertrouwde op God,
die Hem verlossen zou;
laat God Hem bevrijden,
als Hij in Hem Zijn welbehagen vindt.’*

Lezing: Romeinen 10: 1-21

Broeders, het is mijn vurige wens en ik bid tot God, dat zij gered worden. Ik moet erkennen dat zij godsdienstige ijver hebben, maar die ijver is zonder inzicht. Met hun miskenning van de gerechtigheid Gods en hun pogen een eigen gerechtigheid op te richten hebben zij geweigerd zich aan het heil van God te onderwerpen. Want Christus betekent het einde van de wet en gerechtigheid voor ieder die gelooft.

Over de gerechtigheid door de wet schrijft Mozes: De mens die haar volbrengt, zal door haar tot het leven komen. Maar de gerechtigheid uit het geloof spreekt aldus: Zeg niet bij uzelf: Wie zal ten hemel stijgen? alsof het nodig was Christus te doen afdalen; of: Wie zal neerdalen in de onderwereld? alsof het nodig was Christus uit het dodenrijk te doen opstijgen. Neen, zegt de Schrift, het woord is vlakbij, het is in uw mond, het is in uw hart, het woord namelijk van het geloof, dat wij verkondigen. Want als uw mond belijdt, dat Jezus de Heer is, en uw hart gelooft, dat God Hem van de doden heeft opgewekt, zult gij gered

worden. Het geloof van uw hart brengt de gerechtigheid en de belijdenis van uw mond het heil. Zo zegt het de Schrift: Niemand die in Hem gelooft zal worden teleurgesteld. Er bestaat geen verschil tussen Jood en heiden. Zij hebben allen dezelfde Heer, rijk aan gaven voor allen die Hem aanroepen. Want alwie de naam van de Heer aanroept zal gered worden. Maar hoe kan men Hem aanroepen zonder in Hem te geloven? Hoe in Hem geloven zonder van Hem te hebben gehoord? Hoe kan men van Hem horen, als niemand Hem verkondigt? En hoe zullen zij Hem verkondigen, als zij niet zijn gezonden? Gelijk er geschreven staat: Hoe lieflijk zijn de voeten van hen die het goede nieuws brengen. Maar niet allen hebben aan het goede nieuws gehoor gegeven. Jesaja zegt het reeds: Heer, wie heeft geloof geschonken aan onze prediking? Zo ontstaat dan het geloof door de prediking, en de prediking geschiedt in opdracht van Christus.

Maar, zo vraag ik, hebben zij haar misschien niet gehoord? Toch wel: Hun geluid heeft zich over de gehele aarde verspreid en hun woorden weerklonken tot aan de uiteinden der wereld. Maar, vraag ik weer, heeft Israël het misschien niet begrepen? Vooreerst is er Mozes, die zegt: Ik zal u najiverig maken op een volk dat geen volk is, en toornig op een volk zonder inzicht. En Jesaja zegt het onvervaard: Ik liet Mij vinden door wie Mij niet zochten. Ik heb Mij vertoond aan mensen die niet naar Mij gevraagd hebben. Maar Israël bedoelt hij, als hij zegt: De hele dag heb Ik mijn handen uitgestrekt naar een ongehoorzaam en weerspanning volk.

9. Chorus: The Lord gave the Word Koor (Psalm 68: 12)

The Lord gave the Word; *De Heer bracht het Woord;*
great was the company of the preachers. *groot was de menigte der predikers.*

Lezing: Openbaringen 5:1-14

Toen zag ik in de rechterhand van Hem die op de troon is gezeten, een boekrol, beschreven van binnen en van buiten, en verzegeld met zeven zegels. En ik zag een machtige engel, die riep met luide stem: “Wie is waardig het boek te openen en zijn zegels te verbreken?” Maar niemand in de hemel of op aarde of onder de aarde was bij machte het boek te openen en te lezen. En ik weende zeer, omdat niemand waardig werd

bevonden het boek te openen en te lezen. Toen zei een van de oudsten tot mij: “Ween niet. De Leeuw uit de stam Juda, de Wortel van David, Hij heeft overwonnen: Hij mag het boek openen en de zeven zegels verbreken.”

Toen zag ik tussen de troon met de vier dieren en de kring van de oudsten een Lam staan, als geslacht, met zeven horens en zeven ogen - dit zijn de zeven geesten Gods, uitgezonden over heel de aarde. En Hij kwam naderbij en nam het boek uit de rechterhand van Hem die op de troon is gezeten.

En toen Hij het boek genomen had, vielen de vier dieren neer voor het Lam; en ook de vierentwintig oudsten, elk met een citer in de hand en met gouden schalen vol reukwerk - dat zijn de gebeden van de heiligen. En zij zongen een nieuw lied:

Waardig zijt Gij

het boek te nemen en zijn zegels te openen;

want Gij zijt geslacht

en Gij hebt hen gekocht voor God

met uw bloed

uit elke stam en taal en volk en natie.

En Gij hebt hen voor onze God gemaakt

tot een koninklijk geslacht van priesters,

en zij zullen heersen op de aarde.”

En terwijl ik keek, hoorde ik de stem van talloze engelen rondom de troon en de dieren en de oudsten; en hun getal was tienduizenden

tienduizenden en duizenden duizendtallen; en zij riepen luid: “Waardig is

het Lam dat geslacht werd, te ontvangen de macht en de rijkdom, de

wijsheid en de kracht, en eer en heerlijkheid en lof.” En elk schepsel in de hemel en op de aarde en onder de aarde en in de zee, het ganse heelal

hoorde ik roepen: “Aan Hem die gezeten is op de troon en aan het Lam zij

de lof en de eer en de roem en de kracht in de eeuwen der eeuwen!” En

de vier dieren zeiden: “Amen.” En de oudsten vielen in aanbidding neer.

10. Chorus: Worthy is the Lamb**Koor (Openbaringen 5: 12 + 13)**

*Worthy is the Lamb, that was slain
and hath redeemed us
to God by His blood,
to receive power,
and riches,
and wisdom, and strength,
and honour, and glory, and blessing.
Blessing and honour, glory and power,
be unto Him that sitteth upon the
throne, and unto the Lamb,
for ever and ever.
Amen.*

*Het Lam dat geslacht is en
ons heeft vrijgekocht
bij God door Zijn bloed,
is waardig te ontvangen
macht en rijkdom,
wijsheid en kracht,
eer en heerlijkheid en lof.
Lof en eer, heerlijkheid en macht
zij Hem gegeven die gezeten is op de
troon, en aan het Lam,
van eeuwigheid tot eeuwigheid.
Amen.*

Lezing: Psalm 68: 5-14, 19-36

Zingt God ter eer, psalmzingt zijn naam, baant die rijdt door de wolken de heerbaan: Jahwe is zijn naam - juicht voor zijn aanschijn. 6Hij die vader is der verweesden, voor de vrouw die haar man mist het pleit voert, God, Hij in zijn heilig domein. God, die vereenzaamden een thuis geeft, die gevangenen doet uitgaan in voorspoed. Doch wie Hem tart woont in woestijnland. Toen Gij, God, uw volk voor zijt gegaan, uw weg door de woestijn hebt genomen, beefde de aarde, het zwerk brak in droppelen voor de aanwezigheid Gods, Hij die God is van Israël. Gij zond neer, God, als regen uw mildheid, gaf uw uitgeput erfland weer krachten, dat uw volk zich daar neder kon laten; Gij bereidde het land in uw goedheid, o God, voor wie waren verdrukt. De Heer doet zijn aanzegging uitgaan, blijde tijdingen uitzwermend talloos: 'legervorsten, zij vlieden, zij vlieden!' Zij verdeelt, die het huis hoedt, de buit: duivenvleugelen, betogen met zilver, de slagpennen met weerschijn van goud, Gij ontsteeg, voerde mee de gevangenen, hebt gevorderd de gaven van mensen, ook hen die U wilden weerstaan; om woning te maken, Heer, God. Gezegend de Heer, dag aan dag, Hij werkt om onzentwille: de God in wie ons behoud is. Hij, God - ons een God van verlossing: bij de Heer is een weg uit de dood. Doch zijn vijanden breekt God de schedel, het hoofd ruig van wie weiden in misdaad. De Heer sprak: 'Ik haal binnen: uit Basan, binnen: zelfs uit de diepte der zeeën; dan staat gij waar zal vloeien het

bloed, en de tong van uw honden krijgt mee van wat eens tot de vijand behoord heeft. Zichtbaar, God, wordt uw feestelijke rei, tempelrei van mijn God, van mijn koning. Zangers gaan vooraan in de stoet, aan het eind die de snaren bespelen; meisjes, middenin, slaan op de handtrom. Altesamen loven zij God, Hem Jahwe, de springader Israëls. Zie daar Benjamin, de jongste, vooraangaan, de vorsten van Juda in drommen, die vorsten van Zebulon zijn, die vorsten zijn van Naftali. Maak, God, uw macht openbaar - God die machtig aan ons hebt gehandeld uit uw tempel hoog boven Jeruzalem: koningen zullen hun schatting U brengen. Dreig het monster tussen het riet, de troep stieren, stierkalven der heidenen. Knielend met baren zilver en goud volken vroeger belust op de strijd. Zij naderen, Egypte's rijksgroten, Ethiopie gaat zich beijveren de handen te heffen tot God. Zingt Gods lof, koninkrijken der aarde, zingt bij de harp voor de Heer, die rijdt langs de alhemel des aanvangs, hoor! Hij spreekt met machtige stem. Erkent dan God in zijn macht: zijn hoogheid is over Israël. In de wolken zetelt zijn kracht. Geducht vanuit zijn heiligdom God, God van Israël, Hij die verleent weerbaarheid, oerkracht aan zijn volk. Gezegend zij God!

11. Chorus: Hallelujah!

Koor
(Openbaringen 19: 6; 11: 15; 19: 16)

*Hallelujah!
For the Lord God omnipotent reigneth.
Hallelujah!
The Kingdom of this world
is become the Kingdom of our Lord
and of His Christ;
and He shall reign for ever and ever.
King of Kings, and Lord of Lords!
And He shall reign for ever and ever,
Hallelujah!*

*Halleluja!
Want de Heer, God Almachtig regeert!
Halleluja!
Het Koninkrijk van deze wereld
is het Koninkrijk geworden van de Heer
en Zijn Christus;
en Hij zal heersen tot in eeuwigheid.
Koning der Koningen en Heer der Heren!
Hij zal heersen tot in eeuwigheid,
Hallelujah!*

Biografie Rick Muselaers

Rick Muselaers (1986) studeerde Muziekeducatie, Koordirectie en Orkestdirectie aan het Fontys Conservatorium in Tilburg bij Louis Buskens (koordirectie) en Arjan Tien (orkestdirectie). Hij vervolgde zijn studie directie in Nederland en in de Verenigde Staten en studeerde zang bij Jaap Smit. Rick is dirigent van Kamerkoor Tourdion, Sint-Laurentiuskoor, vrouwenkoor Dal Cuore, Kamerkoor Zuid en Koorschool Haarlem.

Als gastdirigent heeft en werkt Rick samen met de Nederlandse Händelvereniging, Nederlands Concertkoor, Brabant Koor, Gauteng Opera Chorus Johannesburg, Johannesburg Philharmonic Orchestra, VU orkest, Nederlandse Reisopera, Consensus Vocalis en het Nederlands Omroepkoor. Hij heeft gewerkt met dirigenten als Arjan Tien, Martin Wright, Christian Arming, Claus Peter Flor, Markus Stenz & Jaap van Zweden.

Vanaf 2013 werkte hij met koren uit Thailand, Tsjechië, China en Engeland. Hij gaf masterclasses directie tijdens het 'Singfest' in Hong Kong en bij dirigeerde voor de Nederlandse Reisopera de meezinger Messiah in Carré (2019). In september 2013 is hij aangesteld als ambassadeur van de HHW School for Performing Arts in Chicago. Rick is Magister Cantus en artistiek leider van het Muziekinstituut van de Kathedrale Basiliek Sint Bavo Haarlem en is organist/dirigent van R.K. Laurentiuskerk Dongen. Rick is daarnaast werkzaam als coördinator voor de Stichting Koorplein Noord-Brabant.

Biografie Wybe Kooijmans

Wybe Kooijmans is al meer dan 25 jaar de vaste repetitor en begeleider van de Nederlandse Händelvereniging. Hij ontving zijn eerste pianolessen op 8-jarige leeftijd van de organist Rutger van Mazijk. Een aantal jaren later verwisselde hij de piano voor het orgel en ging naar het Sweelinck Conservatorium in Amsterdam waar Bernard Bartelink zijn leraar werd.

Na zijn afstuderen volgde Wybe enige malen de masterclass voor interpretatie en improvisatie van de beroemde Franse organist Jean Guillou. Inmiddels was Wybe Kooijmans bij verschillende kerken in het Gooi werkzaam als organist. In 1987 volgde een aanstelling als één van de organisten van de Grote Kerk te Naarden; nu is hij er hoofdorganist. Op het monumentale Witte-orgel (1862) van deze kerk maakte hij meerdere cd-opnames.

Wybe geeft in Nederland geregeld concerten; internationaal speelde hij in Duitsland, Frankrijk, Engeland, Canada, Zwitserland en Rusland, waar hij het orgel van de Philharmonie te Novosibirsk inwijdde. In 1989 maakte hij voor het eerst kennis met het Steinmeyer-orgel, dat toen het nog in de Clemenskerk in Hilversum stond. Drie jaar lang gaf hij concerten op dit fraaie orgel om het beter bekend

te maken. De veelzijdigheid van het klankbeeld van het orgel heeft hij goed leren kennen, ook nadat het orgel werd overgebracht naar de Koepelkerk/Mariakerk te Bussum, waar hij het ook met regelmaat bespeelt. Hij heeft daarnaast ruime ervaring opgedaan als begeleider van vele koren en solisten en is naast repetitor van de NHV ook repetitor van Concertkoor Baarn.

De Nederlandse Händelvereniging

De Nederlandse Händelvereniging, werd opgericht in 1934 onder de naam COV Bel Canto en heeft sindsdien een rijke muzikale historie. Hierin past ook de traditionele uitvoering van de Messiah. Dit meesterlijke muziekwerk werd in 1946 door de NHV voor het eerst uitgevoerd in het Concertgebouw.

Vanaf de oprichting kende de NHV drie dirigenten: Jack P. Loorij (1942-1987), Thijs Kramer (1989-2011) en Andrew Wise (2011-2016). Van 2017 t/m 2019 werkte de NHV met de gastdirigenten Louis Buskens, Jules van Hessen, Bernhard Touwen, Boudewijn Jansen, Rick Muselaers en Béni Csillag. Vanaf januari 2020 nam Paul Valk als gastdirigent de leiding over en per 1 augustus 2021 is hij benoemd tot chef-dirigent.

De NHV geeft 4 concerten per jaar, de Messiah (2x) en een voor- en najaarsconcert. De jaarlijks terugkerende concertlocaties zijn de Grote Kerk Naarden en Het Concertgebouw Amsterdam.

De vereniging streeft ernaar om vooral bekendheid te geven aan de werken van Händel en zijn tijdgenoten, maar ook koorwerken van latere en eigentijdse componisten komen aan bod, zoals Whitacre, Barber, Rutter, Lauridsen en Kreek.

Naast voortzetting van de Messiah-traditie zoekt het koor naar nieuwe uitdagingen in het repertoire. Door een interessante mix van oud en nieuw, komen elke keer boeiende programma's tot stand.

De NHV bestaat uit 85 leden. De koorleden zijn gevorderde en ervaren amateurzangers, die d.m.v. zangles werken aan hun vocale ontwikkeling.

Foto: Roy Beusker

Foto Rick Muselaers: Annina Romita

Foto Wybe Kooimans: Lillian Mulder

**ONZE LIEVE VROUW
VAN ALTIJDDURENDE BIJSTAND**

Mariakerk 100 jaar